

NULINIŲ ATLIEKŲ MOKYMAI MAITINIMO ĮSTAIGOMS IR VIEŠBUČIAMS

Webografija

TYRIMO ANALIZĖ- TARPTAUTINIS LYGMUO

Autorius: Osengo (Prancūzija)

Bendraautorius: ITPIO (Bulgarija), Euroform RFS (Italija), EU-Trade (Lietuva), Pap Corp.
(Graikija)

ZWITCH Projektas N°: 2021-1-FR01-KA220-VET-000024799

INDEX

Projekto aprašymas	3
Projekto partneriai.....	3
Kontekstas.....	3
Italija	5
Prancūzija	7
Bulgarija	10
Graikija	13
Lietuva.....	15

Remiant Europos Sąjungos programai "Erasmus+.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Europos Komisijos parama šio leidinio leidybai nereiškia, kad pritariama jo turiniui, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

Projekto aprašymas

Projekto pavadinimas: ZWITCH – NULINIŲ ATLIEKŲ MOKYMAI maitinimo įstaigoms ir viešbučiams

Susitarimo numeris: 2021-1-FR01-KA220-VET-000024799

Programa: Erasmus+

2 pagrindinis veiksmas: Bendradarbiavimas inovacijų labui

Laukas: Strateginės partnerystės profesinio mokymo srityje

Projekto trukmė: 24 mėnesiai

Projekto partneriai

- OSENGO (Pareiškėjas, Prancūzija);
- Euroform RFS (Italija)
- EU-Trade (Lietuva)
- Pap Corp. (Graikija)
- ITPIO (Bulgarija)

Kontekstas

Šiuo metu "nulinių atliekų" sąvoka tapo svarbia tema. Atitinkamose šalyse partnerėse rengiama daug profesinio mokymo programų viešbučių ir viešojo maitinimo sektoriuje, tačiau jose konkrečiai neatsižvelgiama į "nulinių atliekų" koncepciją arba šis klausimas ne-nagrinėjamas. Šiuos mokymus reikėtų patobulinti, papildant juos žiniomis apie "nulinio atliekų kiekio" koncepciją, apie tai, kaip sumažinti atliekų kiekį arba jų išvengti.

Parengsime mokymo modulį apie "nulines atliekas", kurį galima naudoti kaip atskirą mokymą arba įtraukti į esamus aplinkraščius. Tai padės skleisti teorijas ir mokymus apie nulines atliekas daugelyje mokymo ir švietimo kursų. Programos formatas leis į esamus kursus įtraukti šiuos papildomus modulius nepertvarkant visos mokymo programos. Tai suteiktų mokykloms lankstumo atverti naujus pasirenkamuosius ar privalomuosius modulius savo mokiniams.

Norime imtis veiksmų dėl atliekų mažinimo ir nulinio atliekų susidarymo viešojo maitinimo sektoriuje - nuo mokymo iki darbinės veiklos - pasitelkdami techninių metodų rinkinį, surinktą platformoje ir mokomajame vadove su gausiais pavyzdžiais.

Siūlomas projektas

Atsižvelgdami į strategiją "Europa 2020" ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus iki 2030 m., norime, kad Europa ir toliau tvariai vystytųsi ir tobulėtų. Svarbu mokytis, kaip rūpintis planeta ir kaip išvengti atliekų.

Pasiūlymu siekiama imtis veiksmų, kad būtų mažinamas atliekų kiekis (siekiant, kad jų neliktų) svetingumo mokymo srityje, įgyvendinant programą, pagrįstą 2 MOOCs. Kartu su šiuo projektu bus sukurtas techninių metodų ir gerosios patirties rinkinys bei internetinė platforma.

Nors atliekų mažinimas šiandien tapo neišvengiama tema, švietimo sektoriuje šiuo klausimu nebuvo imtasi jokių konkrečių iniciatyvų. Atitinkamose šalyse partnerėse rengiama daug profesinio mokymo kursų, tačiau juose nėra konkrečiai atsižvelgiama į "nulinių atliekų susidarymo" koncepciją. Šie mokymai daugiausia grindžiami tradiciniais modeliais arba yra orientuoti į atskirus asmenis.

Tinklaraščio paskirtis

Tai yra naudingų adresų ir nuorodų rinkinys kiekvienoje šalyje partnerėje, kur galima rasti patarimų ir pagalbos "nulinių atliekų" srityje. Jo tikslas - suteikti mokytojams ir dėstytojams idėjų, kaip rengti mokymus, taip pat perduoti jas mokiniams ar studentams.

Kontaktai ir nuorodos

Italija

Pavadinimas	Trumpas aprašymas	Kontaktai
Starbucks	"Starbucks" yra didelė tarptautinė bendrovė, įsikūrusi visuose pasaulio kampeliuose. 2022 m. ji savo parduotuvėse pradėjo iniciatyvą, kuria skatino klientus atsinešti asmeninį daugkartinio naudojimo puodelį ir gauti nuolaidą vartojamiems kavos produktams.	https://stories.starbucks.com/stories/2022/starbucks-innovates-tests-and-learns-from-store-partners-to-achieve-waste-goals/ Starbucks Turin (011 440 7612) Starbucks Garibaldi (02 6556 0122) NB. Straipsnyje neminimi Italijos "Starbucks", tačiau paskambinę telefonu jie patvirtino, kad taiko šią praktiką.
Chef Horticulturists (lt. Virtuvės šefai sodininkai)	Pateikiame pavyzdį kai kurių šefų, kurie nusprendė savo restoranuose kurti asmeninius sodus, kad visuomet turėtų šviežiausią maistą ir padėtų aplinkai, nes nereikėtų ilgai gabenti žaliavų.	https://www.itali-aatavola.net/check-in/locali-turismo/ristoranti-pizzerie/cosa-cresce-al-ristorante-i-migliori-locali-italiani-con-l-orto/80591/ Carlo Cracco, Moreno Cedroni, Salvatore Bianco, Massimo Spigaroli etc.
Too good to go (LT. Per gerai, kad išvyktumėte)	"Too Good To Go" yra mobilioji programėlė, skirta "iOS" ir "Android" įrenginiams, kuri sujungia vartotoją su restoranais ir parduotuvėmis, turinčiomis neparduoto maisto perteklių. Restoranai parduoda maisto perteklių už mažesnę kainą, kad jis nebūtų švaistomas.	https://toogoodtogo.it/it/movement
Returnable vacuum (Lt. Gražintinas vakuumas)	2017 m. aplinkos ministras Gian Luca Galletti, 2018 m. pradėdamas iniciatyvą, į kurią įsitraukė kelios Italijos bendrovės, gražintinų tuščių pakuočių mecha-nizmą išskėlė į tvaraus vystymosi politikos pirmąjį planą.	https://www.mite.gov.it/pagina/vuoto-rendere NB. Vyriausybės interneto svetainėje yra Excel failas su 2018 m. projekte dalyvavusių asmenų pavardėmis.
Hotels Camping Markushof (lt. Viešbučiai Camping Markushof)	Viešbutis yra geras pavyzdys, kaip naudinga kompostuoti savo atliekas, kad sumažėtų atliekų kiekis ir būtų daromas mažesnis poveikis aplinkai.	https://www.falcorpresse.it/issettori-della-compattazione-degli-scarti/hotel-e-ristorazione/

		NB. Siekiant įsitikinti, kad jie taiko šią praktiką, su struktūra buvo susisiekti telefonu (0471 810025).
Duke's	Italijoje Italijos viešųjų įstaigų federacija (FIPE), norėdama propaguoti šunų maišelių sąvoką ir praktiką, surengė konkursą, kuriame dalyvavo restoranų savininkai, siekdami surasti itališką terminą, kuriuo būtų apibūdinama šunų maišelių naudojimo praktika. Buvo išrinktas Romos restorano "Duke's" pasiūlytas terminas "Rimpiattino".	https://www.fipe.it/2019/04/03/dalla-doggy-bag-al-rimpiattino-fipe-e-comieco-insieme-per-una-nuova-cultura-antispreco-al-ristorante/ Viale Parioli, 200, 00197 Roma RM
Osteria Francescana in Modena	Massimo Bottura restoranas buvo vienas pirmųjų, 2015 m. Italijoje pradėjęs gaminti maistą iš šiukšlių, t. y. gaminti maistą naudojant 100 proc. žaliavų ir mažinant maisto atliekų kiekį.	https://www.panorama-chef.it/spreco-alimentare-trash-cooking-cucina-economica-cucina-sostenibile/
0 km restoranai Romoje - kur svarbiausia - gamta	Šiame straipsnyje pateikiami keli restoranų, kurie sezoniškumą pavertė savo stipriąja puse, pavyzdžiai, pirkdami vietinius produktus km 0 ir siūlydami įvairų meniu, atsižvelgdami į gamtos laiką ir skonį.	https://2night.it/c38bcc/-iscrive-km-si-legge-slow-food-ristoranti-di-roma-dove-il-cibo-natura.html
Conca Park Viešbutis Sorrentoje	Nuo 2014 m. "Conca Park Hotel" pripažintas pirmuoju "zero waste" viešbutiu Italijoje! Per metus svečiai padėjo sumažinti apie 40 proc. susidarančių atliekų.	https://www.concapark.com/en/eco-friendly-hotel
B&B Botton d'Oro	Ši struktūra skatina turizmą, kuris suteikia svečiams galimybę gyventi ekologišką gyvenimo būdą, atliekant paprastus kasdienes veiksmus, įskaitant kūrybišką perdirbimą, kad būtų galima įrengti ir dekoruoti struktūrą. Kūrybiškas baldų, dekoracijų ir smulkių daiktų perdirbimas buvo esminis jos svajonės įgyvendinimo žingsnis.	https://www.bottondoro-valleimagna.it/chi-siamo/
B&B Paradiso n. 4	Tai nedidelis B&B Sienos centre. Atidarymo metu B&B filosofijos esmė buvo meilė planetai ir jos apsauga sąmoningai perkant, remiant vietos ekonomiką, įtraukiančią ekonomiką, sezoniškumą, tipiškumą ir kovą su atliekomis.	http://www.paradiso4.com/

Prancūzija

Pavadinimas	Trumpas aprašymas	Kontaktai
ZERO WASTE LYON	<p>Asociacija "Zero Waste Lyon" buvo įkurta 2015 m. balandžio mėn. dėl asociacijos "Zero Waste France" siekio skleisti "Zero Waste" judėjimą visoje šalyje.</p> <p>Ji vienija atsidavusius piliečius ir savanorius, norinčius veikti mažinant atliekų kiekį ir skleisti "Zero Waste" judėjimą. Po vienerių gyvavimo metų kolektyvas tapo pelno nesiekiančia asociacija.</p>	https://zerodechetlyon.org/
KELIAUTI KITAIP	<p>Tai yra įmonės "ID Croisé" portalas, fantastiškas įrankis, kuriuo galima: didinti plačiosios visuomenės informuotumą apie tvarųjį turizmą, bendradarbiauti su kitais, vienyti, stiprinti, kurti ir dalyvauti kuriant gerovę.</p> <p>2 tikslai: didinti keliautojų informuotumą (informacija, kaip pasirengti kelionei, straipsniai ir failai, išteklių ir informacija apie tvarųjį turizmą, ekoturizmą, sąžiningą ir solidarų turizmą ir t. t.), bendraminčių ir teritorijų, esančių po mikroskopu, populiarinti didžiųjų operatorių darnaus vystymosi politiką (techninių duomenų lapas, veiksnių įvertinimas ir kt.), dalyvavimo ir mainų erdvės (plg. socialinę žiniasklaidą), dalyvių matomumas ir sąvokų propagavimas.</p>	https://www.voyageons-autrement.com/
"ZERO WASTE" PRANCŪZIJA	<p>Jie pasisako už plataus užmojo "nulinio atliekų susidarymo" principą, pagal kurį pirmenybė teikiama mažinimui pačiame atliekų susidarymo šaltinyje. Jų vizija yra pasaulinio ekologinio perėjimo, pagarbos žmogaus teisėms ir geresnio požiūrio į labiausiai nukriaustus gyventojus bei ateities kartas dalis.</p> <p>Praktiškai tai pasireiškė veiksmais, kuriais siekiama gaminti kitaip, optimizuoti ir išplėsti medžiagų naudojimą ir išsaugojimą.</p>	https://www.zerowastefrance.org/
Per daug gera eiti	<p>Prancūzijoje kasmet išmetama 10 mln. tonų maisto.</p> <p>Prancūzė Lucie Basch, viena iš organizacijos "Too Good To Go" įkūrėjų, ją sumanė kaip paprastą, kasdienį sprendimą, kad kiekvienas galėtų savo lygmeniu įsitraukti į kovą su maisto švaistymu.</p>	https://toogoodtogo.fr/fr

	Pirmasis "Too Good to Go" sprendimas - tai programa, kuri sujungia mažmenininkus, turinčius neparduotų prekių, su vietos gyventojais, galinčiais šias neparduotas prekes pasiimti uždarymo metu už mažą kainą, kaip netikėtus krepšelius.	
Prekybos ir pramonės rūmai	Remti įmones rengiant mokymus, teikiant konsultacijas ir informaciją, visų pirma skelbiant straipsnius apie nulinį atliekų susidarymą ir perdirbimą.	https://www.cci.fr/actualites/lupcycling-cest-quoi
Cyrkl	"Cyrkl" yra didžiausia Europoje atliekų rinka, kurioje, pasitelkiant pažangiausias skaitmenines technologijas ir mašininį mokymąsi, surandami tinkami verslo partneriai. Pridėti ar užsakyti produktą užtrunka vos kelias minutes, o registracija yra visiškai nemokama ir vyksta internetu. Pagrindinė "Cyrkl" misija taip pat yra įdiegti žiedinės ekonomikos principus į visų sektorių įmonių atliekų tvarkymą.	https://new.cyrkl.com/fr/
ECOTABLE	Be "Ecotable" ženklavimo ir paramos veiklos, 2019 m. balandžio mėn. buvo įsteigta asociacija, kurios tikslas - suburti piliečius, siekiančius tvaraus maisto: "Ecotable" bendruomenė. Ji skatina valgančių, gaminančių ir gaminančių žmonių sąveiką ir veikia pagal tris įsipareigojimų kryptis: Tvarų maistą gaminančiųjų dalijimasis gerąja patirtimi, perėjimo prie tvaraus maisto spartinimas ir mūsų visuomenės dalių, kurioms to reikia, atkūrimas.	https://ecotable.fr/fr
The Fork (Lt. Šakutė)	"TheFork" - tai tūkstančių gurmanų naudotojų ir daugiau nei 60 000 restoranų partnerių bendruomenė. Jau 15 metų "TheFork" padeda rasti ir užsakyti geriausius restoranus netoli jūsų ar bet kur kitur pagal jūsų norus ir biudžetą. Tinklaraštyje rasite straipsnių apie nulines atliekas ir ekologiją viešojo maitinimo sektoriuje.	https://www.theforkmanager.com/fr-fr/blog/restaurant-eco-responsible
Flexico	"Flexico®" yra ekologiškai atsakinga įmonė, kuri užtikrina ekologišką pakuočių gamybą. Ekologiškai atsakinga įmonė - tai įmonė, kuri į savo gamybą įtraukia aplinkosaugos klausimus, siekdama galutinio tikslo - sutaupyti kuo daugiau gamtos išteklių ir sumažinti poveikį ekosistemoms.	https://www.flexico.com/fr/

Novethic	<p>Mūsų misija - informuoti, mokyti ir skatinti finansų sektoriaus dalyvius, įmones ir piliečius imtis veiksmų. "Novethic" yra tvarių finansų strategijų ir įmonių socialinės atsakomybės praktikos kryžkelėje, todėl pasitelkia savo patirtį - žiniasklaidos, mokslinių tyrimų, audito ir mokymo - kad specialistai galėtų įveikti tvarios transformacijos iššūkius. 2001 m. įsteigta "Novethic" yra "Caisse des Dépôts" grupės dukterinė įmonė. Jame pateikiami straipsniai apie "pagrindinius klimato plano iššūkius".</p>	<p>https://www.novethic.fr/c https://www.novethic.fr/actualite/environnement/climat/isr-rse/le-grand-defi-incite-les-entreprises-a-s-entendre-avant-d-agir-150598.html</p>
-----------------	---	--

Bulgarija

Pavadinimas	Trumpas aprašymas	Kontaktai
Bonduelle	<p>"Bonduelle" visame pasaulyje siūlo visų formų daržoves, apdorotas taikant naujoviškas, aplinkai ir sveikatai nekenksmingas technologijas.</p> <p>"Zero Waste" yra jos prioritetas. Iki 2025 m. "Bonduelle" bus 100 % perdirbamų arba pakartotinai naudojamų pakuočių.</p> <p>Pakavimo medžiagos yra labai svarbi "Bonduelle" tema. Grupė "Bonduelle" siekia būti vis labiau žiedinės ekonomikos dalimi. Todėl yra prasminga, kad pakuotės yra antrasis jos įmonių socialinės atsakomybės (ISA) makropriemonės tikslas, siekiant sumažinti naudojamų neatsinaujinančių medžiagų dalį ir taip skatinti tvarų vartojimą. Siekiama, kad iki 2025 m. 100 proc. pakuočių būtų perdirbamos arba pakartotinai naudojamos.</p>	<p>https://www.bonduelle.com/en/actualites-ovpl/100-recyclable-or-reusable-packaging-at-bonduelle-by-2025.html</p> <p>https://bonduelle.bg/statiya/prioritet-nulevi-otpadci</p>
Tupperware	<p>Bendrovės vizija - padidinti mūsų planetos, žmonių ir bendruomenių, kuriose gyvename ir dirbame, ilgaamžiškumą gerokai sumažinant maisto atliekų ir vienkartinio plastiko kiekį.</p> <p>Jau 75 metus "Tupperware" yra novatoriškų, funkcionalių ir ekologiškų gaminių kūrimo lyderė. Įvairiose savo gaminių linijose "Tupperware" ir toliau daugiausia dėmesio skiria poveikio aplinkai mažinimui, siūlydama daugkartinio naudojimo, patvarius ir lengvai naudojamus sprendimus.</p> <p>Naudodami "Tupperware" gaminius laikymo, šaldymo, pašildymo ir serviravimo reikmėms, padedate sumažinti kasdien išmetamų vienkartinį plastikinių pakuočių, indų ir pakuočių kiekį.</p>	<p>https://www.tupperware-brands.com/our-impact/choosing-good-for-communities</p> <p>https://sustainability.tupperware-brands.com/#start</p> <p>https://www.tupperware-brands.com/our-impact/choosing-good-for-environment</p>
ECOPACK Bulgarija	<p>Atskirai surinktų pakuočių atliekų kelionė nuo trijų spalvotais kodais pažymėtų konteinerių iki perdirbimo gamyklų.</p> <p>"ECOPACK" atskiros pakuočių atliekų surinkimo sistemos įdiegė 88 šalies savivaldybėse. Jose naudojama trijų spalvų konteinerių sistema: mėlyna - kartoninėms ir popierinėms pakuotėms, geltona - plastikinėms ir metalinėms, žalia - stikliniams buteliams ir stiklainiams. Vietas, kuriose stovi šie trys konteineriai, nustato kiekviena savivaldybė, su</p>	<p>https://www.ecopack.bg/en/for-citizens</p> <p>Čia galite sekti, kaip atliekos keliauja, ir stebėti, kas vyksta su kiekviena pakuote, kurią metate į spalvotais kodais pažymėtus konteinerius, skirtus rūšiuoti atliekas:</p>

	<p>kuria sudaryta sutartis. Atliekos išvežamos pagal specialiai sudarytą savaitinį grafiką. Skirtingų spalvų konteinerius aptarnauja skirtingi sunkvežimiai, kad būtų užtikrinta, jog atskirai surinktos medžiagos netyčia nesusimaišytų. Tada atliekos iš spalvotų konteinerių vežamos į rūšiavimo įrenginį, kur medžiagos toliau atskiriamos pagal rūšį, kad kiekvieną rūšį būtų galima perdirbti taikant vieną technologinį procesą. Vėliau jos sukraunamos ir paruošiamos išvežti į perdirbimo įmones.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • https://www.youtube.com/watch?time_continue=6&v=idfyg5m8uFl • https://www.youtube.com/watch?time_continue=7&v=SyWTV1v4c-A • https://www.youtube.com/watch?time_continue=6&v=FXEWUWx13bM
<p>Zero Waste Bulgaria</p>	<p>Viskas prasidėjo 2018 m., kai, išprovokuota daugybės atliekų kasdieniame gyvenime, buvo įkurta asociacija "Zero Waste Bulgaria". Tai įvyko simbolinę balandžio 22-ąją - Tarptautinę Žemės dieną. Šiandien su dideliu entuziazmu ir noru organizacija toliau dirba aplinkosaugos labui, skleisdama gyvenimo be atliekų filosofiją su daugybe pavyzdžių. Įvairūs renginiai ir iniciatyvos - seminarai, mokymai įmonėse, praktiniai užsiėmimai mokyklose ir universitetuose ir kt. - organizuojamos siekiant pasiekti plačią auditoriją, o kartu su jos atsiliepimais ir parama asociacija plėtoja savo veiklą internete ir ne internete.</p>	<p>https://zerowastebulgaria.org contact@zerowastebulgaria.org</p>
<p>ŽEMĖS visuomenei @ZaZemyata Ne pelno siekianti organizacija</p>	<p>Tai nevyriausybinė organizacija, vienijanti žmones, pasiryžusius dirbti, kad mūsų planetoje būtų kuriamas aplinkai draugiškas ir lygiavertis gyvenimas, kuriame nebūtų išnaudojami žmonės ir gamta. Ji bendradarbiauja su nacionalinio ir tarptautinio lygmens aplinkosaugos organizacijomis. Asociacija yra tarptautinių organizacijų narė: CEE Bankwatch Network, Friends of the Earth Europe ir Friends of the Earth International, GAIA (Global Alliance Against Incinerators), SEEEN (Environmental NGOs for Southern and Eastern Europe), Climate Action Network Europe ir yra asocijuota Europos aplinkos biuro narė. Tikslai: Rinkti ir skleisti informaciją, susijusią su aplinkosaugos klausimais; skatinti gamtos saugos kultūros formavimąsi ir didinti visuomenės informuotumą apie nykstančią gyvybės būklę planetoje; organizuoti aplinkos apsaugos ir atkūrimo akcijas ir kampanijas.</p>	<p>https://www.zazemiata.org/about/</p>

<p>"Jaunimas už Žemę" draugija @YESforEarth</p>	<p>Jaunimo grupė su @ZaZemyata, įskaitant ekologijos aktyvistus, tarptautiniu lygmeniu susivienijusi į "Young Friends of the Earth Europe" tinklą.</p> <p>Šeši tikslai:</p> <p>A. Aplinkosauginis ir mokslinis sąmoningumas B. Tvarus ir klimato kaitai palankus gyvenimo būdas C. Į ekologiją orientuotas žemės ūkis D. Biologinė įvairovė ir laukinės gamtos apsauga E. Nelaimių mažinimas ir atsparumas klimato kaitai F. Aktyvios žaliosios erdvės ir ekologinio turizmo plėtra</p>	<p>https://www.facebook.com/YESforEarth/</p> <p>https://youthadvocateph.org/</p>
<p>Kampanija "Burgas Recycles" mokyklose</p> <p>Tvaraus gyvenimo iniciatyva</p>	<p>Iniciatyva prasidėjo prieš penkerius metus kaip kūrybiška ekologinio švietimo kampanija, skirta pradinių klasių mokiniams, jų tėvams ir mokytojams.</p> <p>Pagrindiniai tikslai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Susidomėjimo aplinkosauga skatinimas; • Skatinti rūšiuoti atliekas ir pakartotinai jas panaudoti. <p>Kampanija grindžiama novatoriškais mokymo metodais, pasitelkiant kūrybinius žaidimus, konkursus ir varžybas bei praktinį žinių pritaikymą. Dalyviai taip pat dalyvauja laukinių paplūdimių valymo, elektroninių atliekų rinkimo konkursuose ir labdaros renginiuose.</p>	<p>https://www.burgasrecycle.com/uchilishta/</p> <p>hamarecycle@gmail.com</p>
<p>"Erasmus+" projektas "Vandens mokykla"</p>	<p>Aplinkosaugos programa projekte dalyvaujančiose mokyklose, mokant mokinius ir darbuotojus apie atliekų mažinimą ir perdirbimą.</p> <p>Aplinkosauginiu švietimu siekiama formuoti mokinių ekologinę kultūrą, aplinkosauginį sąmoningumą ir aplinkosauginį elgesį, kad jie žinotų ir laikytųsi aplinkosaugos normų, saugotų gamtą ir gamtinius išteklius, išsaugotų ekologinę pusiausvyrą ir kurtų tvarią aplinką.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atliekų mažinimo savaitė • Taršos pamoka • Žemės dienos tyrimų veikla 	<p>http://www.water-schools.eu/bg/resursi-za-uchiteli-os-novno-uchilishche-1</p>

Graikija

Pavadinimas	Trumpas aprašymas	Kontaktai
WWF Graikija	WWF išleido "HOTEL KITCHEN" - viešbučių savininkams ir maitinimo įstaigoms skirtą "Zero Waste" strategijų vadovą, kuriame kaip pavyzdys analizuojama viešbučio virtuvė ir pateikiami jos rezultatai. Vadove pateikiama išsami informacija apie taikytas strategijas ir jų metu gautus duomenis. Kartu su skaitmeniniu vadovu platformoje pateikiami penki vaizdo įrašai.	Vicky Barboka WWF Graikija https://www.wwf.gr/ +306978864818 v.barboka@wwf.gr
AB – Alfa Vita Super Markets	"Alfa Vita Vasilopoulos", vienas didžiausių Graikijos prekybos centrų tinklų, priklausantis "Delhaize" grupei, laikosi tvarumo strategijos, kuria siekiama pagerinti Graikijos vartotojų mitybos ir kasdienius įpročius. Jos 3 ramsčiai yra šie: Perdirbimas, sveiki receptai ir ekologiškos pakuotės.	Alexia Macheras, Tvarumo ir komunikacijos vadybininkas AB VASSILOPOULOS - Alfa Vita Vassilopoulos Supermarketai https://www.ab.gr/ +30 2106877524 amachera@ab.gr
Fruta Freia / Bjaurūs vaisiai	Kooperatyvas "Fruta Feia" yra pelno nesiekiantis vartotojų kooperatyvas, įsteigtas siekiant mažinti maisto švaistymą dėl jo išvaizdos, tiesiogiai iš regiono ūkininkų perduodant jį vartotojams; dalis vaisių ir daržovių produkcijos šiuo metu atmetama vien dėl estetinių priežasčių - formos, dydžio ar spalvos.	Isabel Soares, Projektų vadovas / koordinatorius- FRUTA FEIA / FLAW4LIFE https://frutafeia.pt/en + 351966177519 info@frutafeia.pt
Staramaki	Staramaki - alternatyvi geriamųjų šiaudų forma, gaminama iš kviečių, auginama ir gaminama Kilkyje (Graikija). Jį gamina kaimo vietovėje įsikūrusi socialinė kooperatinė įmonė, kuri remia aplinką, vietos kaimo ekonomiką ir suteikia galimybę įsidarbinti pažeidžiamoms socialinėms grupėms.	Stefanos Kamperis Staramaki https://www.staramaki.gr/ +30 2341023699 info@staramaki.gr
F ZONE	"F Zone" yra Salonikuose (Graikija) įsikūręs maitinimo skyrius, kuris taip pat yra išskirtinis Salonikų Amerikos žemės ūkio mokyklos maitinimo paslaugų teikėjas. Ši veikla apima tinkamą meniu pertvarkymą, maisto ruošimą ir išdėstymą, aptarnavimą ir atliekų tvarkymą.	IOANNIDOU SOFIA P.A.P. Corp S.A. https://www.papcorp.com/ +30 2310 492 863 fzone@papcorp.gr
PAP CORP	"P.A.P Corp." yra Salonikuose (Graikija) įsikūrusi svetingumo paslaugų bendrovė. "Zero Waste in P.A.P hotels" - tai komunikacijos kampanija, skirta visų pirma mūsų partneriams, svečiams ir viešbučių apylinkių vietos bendruomenėms, siekiant parodyti visas	PAPADOPOULOU NONITA P.A.P. Corp S.A. https://www.papcorp.com/ +30 2310 505 500 nonita@papcorp.gr

	pastangas, dedamas kasdienėje veikloje, didinti lojalumą ir savanorystę.	
Maisto atliekų mažinimo aljansas	Šiose kolektyvinėse pastangose jėgas sutelkia valdžios institucijos, profesinės ir mokslo įstaigos, visų tiekimo grandinės etapų maisto ir viešojo maitinimo įmonės, pilietinės visuomenės organizacijos, akademinės ir mokslinių tyrimų bendruomenės nariai.	Barboka Vicky WWF Graikija - Maisto programų specialistė www.wwf.gr 210 3314893 v.barboka@wwf.gr
PEPSICO	Atliekų mažinimas visomis jų formomis ir visoje mūsų vertės grandinėje yra strateginis "PepsiCo" imperatyvas ir pagrindinis "PepsiCo" ambicijų principas. Jis ne tik teikia naudos jų verslui taupant sąnaudas ir didinant efektyvumą, bet ir yra neatsiejamas nuo to, kad jie yra geri bendruomenių, kuriose veikia, piliečiai.	Joe Howell, Asocijuotasis konsultantas WRI https://www.wri.org/ joe.howell@wri.org
Viešbučiai Kipre	Naudojant atliekų kartografavimo metodus galima nustatyti ir vizualiai pavaizduoti išteklių naudojimą, susidarančių atliekų tipus ir vietas, arba "sudaryti žemėlapij". Atliekų kartografavimas tokiu būdu gali padėti jums susidaryti išsamią veiklos vietoje apžvalgą ir nustatyti sritis, kuriose ištekliai eikvojami veltui. Taip pat galima nustatyti galimybes, kur būtų galima išvengti atliekų susidarymo arba jas atskirti pakartotiniam naudojimui ar perdirbimui. Pagrindinis šio vadovo tikslas - suteikti viešbučių operatoriams ir Kipro turizmo sektoriaus organizacijoms praktinių įgūdžių, žinių ir priemonių, reikalingų atliekų kartografavimo metodams įdiegti, nustatyti galimybes įgyvendinti mažai kainuojančias arba visai nekainuojančias priemones, kad būtų išvengta atliekų susidarymo ir sumažintos verslo sąnaudos.	Hub Nicosia CSTI – Kipro tvaraus turizmo iniciatyva Ayios Andreas/Nicosia - https://csti-cyprus.org/ (+357) 99800189 info@csti-cyprus.org
"Ribno Alpine Resort" viešbutis ir glampingas	Ši gyvenvietė yra įsipareigojusi siekti darnaus vystymosi ir nori, kad pasaulis išliktų žalias. Jie rodo rūpestingą požiūrį į aplinką, ypač atliekų, geriamojo vandens ir pagarbos maistui srityse. 2018 m. jie gavo "Zero Waste Hotel" viešbučio sertifikatą ir tapo pirmuoju šį titulą gavusiu viešbučiu Slovėnijoje. 2021 m. jie taip pat įgijo "Zero Waste Glamping" titulą. Jie yra pirmieji ir vieninteliai Slovėnijoje, turintys šį sertifikatą.	Katarina Strgar, Rinkodaros vadybininkas Viešbutis Ribno Ribno Alpių kurorto viešbutis ir glampingas Izletniška cesta 44 4260 Bled +386 4 578 31 00 info@hotel-ribno.si

Lietuva

Pavadinimas	Trumpas aprašymas	Kontaktai
Šiaurės ministrų tarybos biuras Latvijoje	Latvijos Šiaurės ministrų tarybos biuras sukūrė viziją, kaip technologijos paveiks arba jau paveikė mūsų požiūrį į maistą. Naujosios technologijos padėjo visuomenei pirkti maisto produktus ekologiškesniu būdu, net neinant į parduotuvę.	https://www.futureoffood.eu/
"Zero waste" parduotuvės	"Zero waste" parduotuvė, kurioje nėra jokių pakuočių, visi žmonės, einantys į parduotuvę, turi turėti savo pakuotes maisto produktams pasiimti.	https://zerowasteshops.lt/
Etic Viešbučiai	Svetainė, kurioje pateikiami etiški ir tvarūs viešbučiai, jie įvertinami ir suteikiami balai. Taip pat pateikia apžvalgas ir lankytinas vietas turistams.	https://etichotels.com/lithuania
Agrifood	Tai skaitmeninių inovacijų centras, vienijantis svarbiausias Lietuvos verslo, mokslo ir viešojo sektoriaus suinteresuotąsias šalis, siekiant įgyvendinti žemės ūkio, maisto ir susijusių sektorių skaitmeninę transformaciją.	https://www.agrifood.lt/
Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija	Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacija - vienintelė ir didžiausia svetingumo verslą vienijanti visuomeninė organizacija Lietuvoje, kurios 300 narių yra viešbučiai, restoranai, ...	https://lvra.lt/kontaktai/
"Smithsonian" žurnalas	Straipsnis iš žurnalo, kuriame rašoma apie restoraną, kuriame įgyvendinamos "Zero-waste" idėjos.	https://www.smithsonianmag.com/innovation/rise-zero-waste-restaurants-180974394/
Tenzo	Restoranams skirtas vadovas apie įvairius nulinio atliekų susidarymo būdus, kuriuos jie gali taikyti savo versle.	https://blog.gotenzo.com/the-ultimate-guide-to-reducing-food-waste-and-keeping-food-costs-low
Wrap	Verslui skirtas įrankių rinkinys, kaip sumažinti atliekų kiekį ir padaryti savo verslą visiškai be atliekų.	https://wrap.org.uk/taking-action/food-drink/initiatives/food-waste-reduction-roadmap
Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija	FAO remia vyriausybes kuriant įtraukias, veiksmingas ir tvarias maisto sistemas, pasitelkdama įžvalgomis ir naujovėmis pagrįstus, lyderyste paremtus, rinka grindžiamus veiksmus ir bendradarbiavimą, suderintus su darnaus vystymosi tikslais.	https://www.fao.org/food-systems/en/
Jungtinių Valstijų aplinkos apsaugos agentūra	Keletas patarimų ir galimybių, ką restoranai gali daryti ir kaip elgtis, kad išvengtų maisto švaistymo.	https://www.epa.gov/sites/default/files/2016-08/documents/food_loss_prevention_options_restaurants_august_2016.pdf

Lietuvos maisto eksportuotojų asociacija	Lietuvos maisto eksportuotojų asociacija (LitMEA) vienija įvairioms pramonės šakoms atstovaujančias maisto pramonės įmones. Jos tiesiogiai nekonkuruoja vietos ir užsienio rinkose, mato galimybių bendradarbiauti ir pasitikėti viena kita.	https://www.litmea.lt/en/home/
30 restoranų	Tai svetainė, kurioje skelbiami geriausi Lietuvos restoranai, nurodomos priežastys, kodėl jie yra geriausi, ir kita reikalinga informacija apie restoraną, kurios jums gali prireikti.	http://30bestrestaurants.lt/restaurants/2017/gaspars
Rimi	"Rimi" rašo apie praktiką, kurią jie taiko savo versle. Jie siūlo klientams atsinešti savo pakuotes ir įsigyti tokių dalykų kaip muilas, valymo priemonės ir kt.	https://www.rimi.lt/zero-waste
Šiaurės ministrų tarybos biuras Latvijoje	Siekdami geriau suprasti maisto vartojimo pokyčius ir žemės ūkio ir maisto produktų kūrimo aplinką Baltijos šalyse Covid-19 pandemijos metu, EIT Food CLC NE ir Šiaurės ministrų tarybos biuras Latvijoje bendradarbiauja vertindami Šiaurės ir Baltijos šalių maisto sistemos ateities galimybes. Abi organizacijos atliks vietinės situacijos ir pasaulinių tendencijų analizę bei skleis informaciją apie naujas tendencijas platesnei Baltijos šalių auditorijai.	https://norden.lv/en/projects/sustainable-development/future-trends-of-food-in-nordic-baltic-region
12 o'clock Box	Maitinimo paslauga, pagal prenumeratą teikianti sveiką maistą daugkartinio naudojimo induose.	www.12oclockbox.com